

Original Research

The Mediating Role of Perfectionism in the Relationship Between Psychological Capital and Parenting Stress among Mothers in Urban Areas of Jolfa County

**Parya Pirniakan¹
Abbas Javaheri²**

Abstract

Parental stress is a significant factor affecting parents' mental health and can negatively impact parent-child relationships. This study examined the relationship between psychological capital and parental stress, with the mediating role of perfectionism among mothers. A cross-sectional design using structural equation modeling (SEM) was applied to data collected from 410 mothers of school-aged children in Jolfa, Iran. Participants completed the Luthans Psychological Capital Questionnaire (PCQ), the Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS), and the Parenting Stress Index-Short Form (PSI-SF). The proposed model demonstrated a good fit for evaluating the causal relationships between the variables (CFI = 0.979, RMSEA = 0.028). Results revealed that psychological capital significantly and negatively predicted parental stress ($\beta = -0.27$). Additionally, perfectionism significantly mediated this relationship, such that higher psychological capital was associated with reduced perfectionism, which in turn led to lower parental stress ($\beta = -0.159$, $p < 0.005$). The analysis also showed that certain background variables had meaningful associations with the main variables: number of children was positively related to both perfectionism and parental stress, while mothers' educational level was positively associated with perfectionism. These findings underscore the protective role of psychological capital in reducing parental

---

¹. M.A. in General Psychology, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Education, University of Tehran, Tehran, Iran. pari.nikan@yahoo.com

². Assistant Professor of Counseling, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Education, University of Tehran, Tehran, Iran. javaheri.m@ut.ac.ir (**Corresponding Author**)

Submit Date: 2025/07/04

Accept Date: 2025/08/09

DOI: 10.22051/JWSPS.2025.50735.2980

stress and highlight the exacerbating effect of maladaptive perfectionism. The results point to the importance of developing psychological interventions aimed at enhancing psychological capital and reducing perfectionistic tendencies among parents.

Keywords

Psychological Capital, Perfectionism, Parental Stress, Structural Equation Modeling, Mothers

Introduction

Parenting stress is a multidimensional psychological construct that reflects the difficulties, pressures, and tensions experienced by parents while fulfilling their parental roles (Deffaa et al., 2020). Mothers, as the primary caregivers in most cultures, often face heightened levels of parenting stress, which can significantly impact their psychological well-being, the quality of parent-child interactions, and ultimately the healthy development of children (Kotha, 2022). In recent years, there has been growing interest in exploring the underlying psychological mechanisms that contribute to parenting stress, especially in mothers living in urban contexts where rapid social change, economic challenges, and cultural expectations often converge.

One promising line of research highlights the role of psychological capital—a set of positive psychological resources including hope, self-efficacy, resilience, and optimism—in promoting adaptive functioning and mitigating stress (Hicks & Wu, 2015). At the same time, personality-related factors such as perfectionism have been identified as critical variables that may influence how individuals perceive and respond to stressful situations (Carmo et al., 2021). Specifically, perfectionism can act as a double-edged sword: while adaptive perfectionism may foster high motivation and persistence, maladaptive perfectionism often results in heightened vulnerability to stress and emotional exhaustion (Raudasoja et al., 2023). Given these complexities, it becomes crucial to examine the mediating role of perfectionism in the relationship between psychological capital and parenting stress.

Despite the extensive literature on parenting stress, most prior studies have primarily focused on child-related variables, such as the presence of developmental disorders or behavioral difficulties. Far fewer studies have concentrated on parental psychological characteristics that may predispose mothers to stress or protect them from it. Moreover, perfectionism as a mediating variable in this domain has received limited empirical attention, particularly in the Iranian context.

In urban areas of Jolfa County, mothers are faced with unique challenges. These include limited social support, the pressures of balancing traditional cultural expectations with modern societal demands, and economic uncertainties. Such contextual factors heighten the risk of stress among mothers and make it imperative to investigate protective and risk factors that shape their psychological adjustment. Given the rising prevalence of parenting difficulties reported in the region, understanding how psychological capital and perfectionism interact to influence parenting stress is not only of academic value but also of practical importance for designing effective interventions.

The concept of psychological capital, rooted in positive psychology, encompasses four core components: self-efficacy—the belief in one’s ability to successfully perform parenting tasks; optimism—maintaining a positive outlook about future outcomes in parenting; hope—the capacity to generate pathways and sustain motivation in the face of parenting challenges; and resilience—the ability to bounce back from parenting setbacks and adapt to stressful situations (Hu et al., 2019). Research has consistently shown that individuals high in psychological capital experience lower levels of stress, greater well-being, and improved problem-solving abilities (Hicks & Wu, 2015). In the context of parenting, these resources may serve as buffers against the daily strains of childcare responsibilities. Perfectionism, on the other hand, has been extensively studied in relation to stress and psychopathology. Maladaptive perfectionism—characterized by excessively high standards, fear of failure, and harsh self-criticism—has been linked to increased vulnerability to depression, anxiety, and burnout (Raudasoja et al., 2023). In the parenting domain, maladaptive perfectionism may manifest as unrealistic expectations of oneself as a “perfect mother” and result in heightened frustration and guilt when these expectations are not met (Berthelon et al., 2020). Conversely, adaptive perfectionism, which involves striving for excellence without excessive self-criticism, may contribute to motivation and effective coping (Sypher et al., 2019).

Previous studies suggest that perfectionism may function as a mediating mechanism through which psychological resources influence stress. For instance, individuals with high psychological capital may be less likely to adopt maladaptive perfectionistic attitudes, which in turn reduces their susceptibility to stress. Yet, the literature remains limited in terms of examining this mediation model in the context of parenting stress among mothers, especially within Iranian urban populations

Methodology

This study adopted a cross-sectional correlational design. The target population consisted of mothers residing in urban areas of Jolfa County. A total of 410 participants were recruited using convenience sampling. Inclusion criteria required participants to be mothers of at least one child under the age of 12, to reside in the urban districts of Jolfa, and to provide informed consent. The instruments employed included: Parenting Stress Index- short form (PSI-SF), Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS), and Luthans Psychological Capital Questionnaires (PCQ). Demographic variables such as age, educational level, employment status, and number of children were collected and entered as control variables. Data analysis was conducted using structural equation modeling (SEM). The hypothesized model tested whether perfectionism mediated the relationship between psychological capital and parenting stress, while controlling for demographic factors.

Findings

The results of the present study revealed significant associations among the main study variables. Higher levels of psychological capital were negatively correlated with parenting stress, indicating that mothers with greater optimism, resilience, self-efficacy, and hope experienced lower stress in managing parenting responsibilities. In contrast, higher levels of perfectionism were positively associated with parenting stress, suggesting that rigid self-standards and excessive concern over mistakes intensified mothers' psychological burden. Mediation analysis further demonstrated that perfectionism played a partial mediating role in the relationship between psychological capital and parenting stress.

Specifically, while psychological capital directly reduced parenting stress, it also indirectly contributed to stress reduction by lowering maladaptive aspects of perfectionism. Importantly, these findings remained robust even after controlling for mother and child's age, educational level, employment status, and number of children, which were included as control variables to account for their potential influence on stress levels. Taken together, the findings highlight the protective role of psychological capital in reducing parenting stress and underscore the detrimental impact of perfectionistic tendencies. They also emphasize the necessity of considering both positive psychological resources and maladaptive personality traits when developing preventive and intervention strategies for mothers facing parenting challenges.

Conclusion

The results of this study highlight the crucial role of psychological capital as a protective factor against parenting stress among mothers in urban areas of Jolfa County. At the same time, the mediating role of perfectionism illustrates the

complex pathways through which positive psychological resources influence maternal well-being. Strengthening components of psychological capital—such as resilience, optimism, self-efficacy, and hope—emerges as a promising approach to alleviating parenting stress, both by directly fostering emotional strength and by reducing the burden of maladaptive perfectionistic attitudes. These findings contribute to the growing intersection of positive psychology and perfectionism research, particularly in the field of parenting.

On a practical level, the study provides useful guidance for mental health professionals, educators, and policymakers in creating culturally sensitive interventions that enhance mothers' psychological resources while mitigating unrealistic self-demands. Such programs are especially valuable in urban contexts, where mothers often face the dual pressures of modern societal changes and traditional expectations. Future research could build on these findings through longitudinal designs to clarify causal mechanisms and by examining the roles of fathers, extended family, and contextual factors such as social support, economic conditions, and cultural norms. Overall, this study demonstrates that psychological capital not only directly reduces parenting stress but also shapes maternal well-being through the mediating effects of perfectionism, offering a comprehensive framework for promoting healthier family environments in Iranian urban settings.

References

- Akhavan Abiri, F., Shairi, M. R., & Gholami Fesharaki, M. (2019). The investigation of psychometric properties of Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS). *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 6(1), 87–106. <https://doi.org/10.29252/shenakht.6.1.87> (In Persian)
- Al Eid, N. A., Alshehri, S. M., & Arnout, B. A. (2024). The predictability of stress coping strategies and psychological capital on the psychological well-being of autistic spectrum children's mothers in the kingdom of Saudi Arabia. *Behavioral Sciences*, 14(12), 1235. <https://doi.org/10.3390/bs14121235>
- Archer, R. P., & Baum, L. J. (2016). Forensic uses of clinical assessment instruments. In K. Heilbrun (Ed.), *APA Handbook of Psychology and Juvenile Justice* (pp. 425–443). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14643-020>
- Ashrafzade, T., & Sheikhalizadeh, S. (2023). Causal explanation of girls perfectionism based on the dark traits of personality, contingent self-worth and academic self-efficacy. *Women's Studies Sociological and*

- Psychological*, 21(2), 151–178.
<https://doi.org/10.22051/jwsp.s.2023.41294.2664> (In Persian)
- Bahadori Khosroshah, J., Hashemi Nosratabad, T., & Babapour Kheirodin, J. (2012). The relationship of psychological capital with social capital among students. *Journal of Research and Health*, 2(1), 63–71. (In Persian)
- Barroso, N. E., Hungerford, G. M., Garcia, D., Graziano, P. A., & Bagner, D. M. (2016). Psychometric properties of the Parenting Stress Index-Short Form (PSI-SF) in a high-risk sample of mothers and their infants. *Psychol Assess*, 28(10), 1331–1335. <https://doi.org/10.1037/pas0000257>
- Berthelon, M., Contreras, D., Kruger, D., & Palma, M. I. (2020). Harsh parenting during early childhood and child development. *Economics & Human Biology*, 36, 100831. <https://doi.org/10.1016/j.ehb.2019.100831>
- Carmo, C., Oliveira, D., Brás, M., & Faísca, L. (2021). The influence of parental perfectionism and parenting styles on child perfectionism. *Children (Basel)*, 8(9). <https://doi.org/10.3390/children8090777>
- Cheng, F., Wang, Y., Zhao, J., & Wu, X. (2018). Mothers' negative emotional expression and preschoolers' negative emotional regulation strategies in Beijing, China: The moderating effect of maternal educational attainment. *Child Abuse & Neglect*, 84, 74–81. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.07.018>
- Chiracu, A., Cosma, G. A., Stepan, A. R., Cosma, M. A., Corlaci, I. P., Țălușăru, E. D. C., Voinea, F., Zăvăleanu, M., Burileanu, H. A., & Avramescu, T. (2023). Psychological capital, quality of life, and well-being in mother caregivers of individuals with down syndrome. *Front Psychol*, 14, 1145104. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1145104>
- Deffaa, M., Weis, M., & Trommsdorff, G. (2020). The role of maternal parenting for children's behavior regulation in environments of risk. *Front Psychol*, 11, 2159. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02159>
- Derella, O. J., Burke, J. D., Stepp, S. D., & Hipwell, A. E. (2020). Reciprocity in undesirable parent-child behavior? verbal aggression, corporal punishment, and girls' oppositional defiant symptoms. *J Clin Child Adolesc Psychol*, 49(3), 420–433. <https://doi.org/10.1080/15374416.2019.1603109>
- Dimaggio, G., Lysaker, P. H., Calarco, T., Pedone, R., Marsigli, N., Riccardi, I., Sabatelli, B., Carcione, A., & Paviglianiti, A. (2015). Perfectionism and personality disorders as predictors of symptoms and interpersonal problems. *American Journal of Psychotherapy*, 69(3), 317–330. <https://doi.org/10.1176/appi.psychotherapy.2015.69.3.317>
- Fang, Y., Luo, J., Boele, M., Windhorst, D., van Grieken, A., & Raat, H. (2024). Parent, child, and situational factors associated with parenting stress: a systematic review. *Eur Child Adolesc Psychiatry*, 33(6), 1687–1705. <https://doi.org/10.1007/s00787-022-02027-1>

- Fedewa, B. A., Burns, L. R., & Gomez, A. A. (2005). Positive and negative perfectionism and the shame/guilt distinction: Adaptive and maladaptive characteristics. *Personality and Individual Differences*, 38(7), 1609–1619. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.09.026>
- Ferrari, M., Ciarrochi, J., Yap, K., Sahdra, B., & Hayes, S. C. (2022). Embracing the complexity of our inner worlds: Understanding the dynamics of self-compassion and self-criticism. *Mindfulness*, 13(7), 1652–1661. <https://doi.org/10.1007/s12671-022-01897-5>
- Folkman, S. (2013). Stress: Appraisal and coping. In M. D. Gellman & J. R. Turner (Eds.), *Encyclopedia of Behavioral Medicine* (pp. 1913–1915). New York : Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-1005-9_215
- Fredriksen, E., von Soest, T., Smith, L., & Moe, V. (2019). Parenting stress plays a mediating role in the prediction of early child development from both parents' perinatal depressive symptoms. *J Abnorm Child Psychol*, 47(1), 149–164. <https://doi.org/10.1007/s10802-018-0428-4>
- Fujita, M., Sugai, T., & Yoshioka, S. I. (2023). Factors influencing parenting stress in the mothers of infants and the effects of artwork production. *Yonago Acta Med*, 66(1), 159–170. <https://doi.org/10.33160/yam.2023.02.020>
- Graziano, P. A., Keane, S. P., & Calkins, S. D. (2010). Maternal behavior and children's early emotion regulation skills differentially predict development of children's reactive control and later effortful control. *Infant Child Dev*, 19(4), 333–353. <https://doi.org/10.1002/icd.670>
- Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39(3), 281–291. <https://doi.org/10.1017/s0048577201393198>
- Hair, J., & Alamer, A. (2022). Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) in second language and education research: Guidelines using an applied example. *Research Methods in Applied Linguistics*, 100027. <https://doi.org/10.1016/j.rmal.2022.100027>
- Halty Carmona, M., Salanova, M., & Schaufeli, W. B. (2022). The strengthening starts at home: Parent–child relationships, psychological capital, and academic performance – A longitudinal mediation analysis. *Current Psychology*, 41(12), 8986–8997. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00898-8>
- Hattangadi, N., Cost, K. T., Birken, C. S., Borkhoff, C. M., Maguire, J. L., Szatmari, P., & Charach, A. (2020). Parenting stress during infancy is a risk factor for mental health problems in 3-year-old children. *BMC Public Health*, 20(1), 1726. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09861-5>
- Hazan-Liran, B. (2024). The contribution of psychological capital and parental age to job satisfaction: A comparison of parents of children with autism

- spectrum disorder and parents of typically developing children. *Frontiers in Education*, 9. <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1354732>
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (2002). Perfectionism and stress processes in psychopathology. In *Perfectionism: Theory, Research, and Treatment*. (pp. 255–284). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10458-011>
- Hicks, R. E., & Wu, F. M. Y. (2015). Psychological capital as mediator between adaptive perfectionism and academic procrastination. *GSTF Journal of Psychology (JPsych)*, 2(1), 6. <https://doi.org/10.7603/s40790-015-0006-y>
- Hosokawa, R., & Katsura, T. (2018). Role of parenting style in children's behavioral problems through the transition from preschool to elementary school according to gender in Japan. *Int J Environ Res Public Health*, 16(1). <https://doi.org/10.3390/ijerph16010021>
- Hu, X., Han, Z. R., Bai, L., & Gao, M. M. (2019). The mediating role of parenting stress in the relations between parental emotion regulation and parenting behaviors in Chinese families of children with autism spectrum disorders: A dyadic analysis. *J Autism Dev Disord*, 49(10), 3983–3998. <https://doi.org/10.1007/s10803-019-04103-z>
- Jadva, V., Lysons, J., Imrie, S., & Golombok, S. (2022). An exploration of parental age in relation to parents' psychological health, child adjustment and experiences of being an older parent in families formed through egg donation. *Reprod Biomed Online*, 45(2), 401–409. <https://doi.org/10.1016/j.rbmo.2022.03.029>
- Kotha, S. B. (2022). Prevalence and risk factors of early childhood caries in the Middle East region: A systematic review. *J Popul Ther Clin Pharmacol*, 29(3), 43–57. <https://doi.org/10.47750/jptcp.2022.937>
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60(3), 541–572. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- Luthans, F., & Youssef-Morgan, C. M. (2017). Psychological capital: An evidence-based positive approach. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4(4), 339–366. <https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-032516-113324>
- Martucci, M., Castellano Visaggi, M., Di Iorio, G., Vacca, M., Zaccaria, V., Ardizzone, I., & Lombardo, C. (2023). Perfectionistic children and their parents: Is there room for an intergenerational transmission? A study of a clinical sample of Italian children and their parents. *Children*, 10(3), 460. <https://doi.org/10.3390/children10030460>
- Menon, I., Nagarajappa, R., Ramesh, G., & Tak, M. (2013). Parental stress as a predictor of early childhood caries among preschool children in India. *Int J*

- Paediatr Dent*, 23(3), 160–165. <https://doi.org/10.1111/j.1365-263X.2012.01238.x>
- Mousavi, S. F., Dehshiri, G., Asghari, M., & Parastanpoor, M. (2025). Perfectionism and burnout in parents of visually impaired Offspring: The mediating role of parenting conflict and resilient coping. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 0(0), 0145482X251319329. <https://doi.org/10.1177/0145482x251319329>
- Nazari, E., Saed, O., Foroughi, A., & Khakpoor, S. (2024). Effectiveness of group cognitive behavioral therapy on perfectionism: A randomized clinical trial. *Journal of Nursing Education*, 11(6), 51–60. <https://doi.org/10.22034/ijpn.11.6.7> (In Persian)
- Păsărelu, C. R., Dobrean, A., Florean, I. S., & Predescu, E. (2023). Parental stress and child mental health: A network analysis of Romanian parents. *Current Psychology*, 42(28), 24275–24287. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03520-1>
- Petren, R. E., Garneau-Rosner, C. L., & Yildirim, E. D. (2018). Union stability among mothers and stepfathers: Contributions of stepfathers and biological fathers. *J Fam Psychol*, 32(8), 1142–1151. <https://doi.org/10.1037/fam0000482>
- Preston, A., Rew, L., & Young, C. C. (2023). A systematic scoping review of psychological capital related to mental health in youth. *The Journal of School Nursing*, 39(1), 72–86. <https://doi.org/10.1177/10598405211060415>
- Qian, G., Mei, J., Tian, L., & Dou, G. (2021). Assessing Mothers' Parenting Stress: Differences Between One- and Two-Child Families in China. *Frontiers in Psychology*, 11 - 2020. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.609715>
- Ramadhanti, A., Putra, R. P., & Rizky, D. A. (2023). Does parenting style affect adolescent empathy? A study on high school students. *Jurnal Ilmiah Ilmu Terapan Universitas Jambi*, 7(1), 38–47. <https://doi.org/10.22437/jiituj.v7i1.26627>
- Raudasoja, M., Sorkkila, M., & Aunola, K. (2023). Self-esteem, socially prescribed perfectionism, and parental burnout. *Journal of Child and Family Studies*, 32(4), 1113–1120. <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02324-y>
- Rollè, L., Prino, L., Sechi, C., Vismara, L., Neri, E., Polizzi, C., Trovato, A., Volpi, B., Molgora, S., Fenaroli, V., Ierardi, E., Ferro, V., Lucarelli, L., Agostini, F., Tambelli, R., Saita, E., Riva Crugnola, C., & Brustia, P. (2017). Parenting stress, mental health, dyadic adjustment: A structural equation model. *Frontiers in Psychology*, 8, 1–10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00839>

- Sarshar, Z., Eskafi-Noghani, M., & Mohammadpour, H. (2019). Relationship between psychological capital and perfectionism among female high school students in the city of Gonabad. *Journal of Research and Health*, 9(7), 633–638. <https://doi.org/10.32598/jrh.1368.2>
- Schoenbaum, M., Kessler, R. C., Gilman, S. E., Colpe, L. J., Heeringa, S. G., Stein, M. B., Ursano, R. J., & Cox, K. L. (2014). Predictors of suicide and accident death in the Army Study to Assess Risk and Resilience in Servicemembers (Army STARRS). *JAMA Psychiatry*, 71(5), 493–503. <https://doi.org/10.1001/jamapsychiatry.2013.4417>
- Seligman, M. E., Parks, A. C., & Steen, T. (2004). A balanced psychology and a full life. *Philosophical transactions of the Royal Society of London. Series B, Biological Sciences*, 359(1449), 1379–1381. <https://doi.org/10.1098/rstb.2004.1513>
- Shirzadi, P., Framarzi, S., Ghasemi, M., & Shafiee, M. (2015). Investigating validity and reliability of parenting stress index – short form among fathers of normal child under 7 years old. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*, 3(4), 91–110. (In Persian)
- Sypher, L., Hyde, L. W., Peckins, M. K., Waller, R., Klump, K., & Alexandra Burt, S. (2019). Effects of parenting and community violence on aggression-related social goals: a monozygotic twin differences study. *Journal of Abnorm Child Psychol*, 47(6), 1001–1012. <https://doi.org/10.1007/s10802-018-0506-7>
- Tjimuku, M., Olusegun, A. S., & Kaisara, G. (2025). Emotional intelligence and psychological capital at work: A systematic literature review and directions for future research. *Cogent Social Sciences*, 11(1), 2443559. <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2443559>
- Woodfin, V., Binder, P. E., & Molde, H. (2020). The psychometric properties of the frost multidimensional perfectionism scale- brief. *Front Psychol*, 7(11), 1860. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01860>
- Zhang, F., Xu, X., Peng, W., & Guo, C. (2024). Educational expectations and academic persistence among rural adolescents: The protective role of high self-esteem. *Behavioral Sciences (Basel)*, 14(10), 888. <https://doi.org/10.3390/bs14100888>.

نقش میانجی کمال‌گرایی در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری در مادران مناطق شهری شهرستان جلفا

پریا پیرنیاکان^۱

عباس جواهری^۲

چکیده

استرس والدگری یکی از عوامل تأثیرگذار بر سلامت روان والدین است که می‌تواند پیامدهای منفی بر روابط والد-کودک داشته باشد. این پژوهش مطالعه‌ای مقطعی است که با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری به بررسی رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری با نقش میانجی‌گری کمال‌گرایی در میان مادران پرداخته است. نمونه آماری شامل ۴۱۰ نفر از مادران دانش‌آموزان مدارس شهرستان جلفا بود. شرکت‌کنندگان مقیاس‌های سرمایه روان‌شناختی لوتانز (PCQ)، کمال‌گرایی چندبعدی فراست (FMPS) و سنجش استرس والدینی-فرم کوتاه (PSI-SF) را تکمیل کردند. بر اساس یافته‌های مطالعه، الگوی پیشنهادی جهت بررسی روابط علی بین متغیرهای پژوهش از برازش قابل قبولی برخوردار بود ($CFI = 0.979$, $RMSEA = 0.028$). همچنین، بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری ارتباط معناداری وجود دارد؛ به‌گونه‌ای که طبق الگوی ساختاری فرضی، سرمایه روان‌شناختی با ضریب استاندارد -0.27 استرس والدگری را پیش‌بینی کرد. در نهایت، نتایج اثرات میانجی حاکی از آن بود که سرمایه روان‌شناختی از طریق کاهش کمال‌گرایی، به‌صورت غیرمستقیم با ضریب استاندارد -0.159 بر استرس والدگری تأثیر دارد ($p < 0.05$). افزون بر این، نتایج تحلیل مسیر نشان داد که برخی متغیرهای زمینه‌ای نیز رابطه معناداری با متغیرهای اصلی دارند؛ به‌طوری که تعداد فرزندان با کمال‌گرایی و استرس والدگری؛ و تحصیلات مادر با کمال‌گرایی، رابطه مستقیم معنادار نشان دادند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان

^۱ کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. Orcid: pari.nikan@yahoo.com

^۲ استادیار مشاوره، گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. (نویسنده مسئول). javaheri.m@ut.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۱۸

DOI: 10.22051/JWSPS.2025.50735.2980

یک عامل محافظتی می‌تواند از شدت استرس والدگری بکاهد، درحالی که کمال‌گرایی نقش تقویت‌کننده این استرس را ایفا می‌کند. این نتایج اهمیت مداخلات روان‌شناختی در جهت تقویت سرمایه روان‌شناختی و کاهش کمال‌گرایی ناسازگارانه در والدین را برجسته می‌سازد.

واژگان کلیدی

سرمایه‌ی روان‌شناختی، کمال‌گرایی، استرس والدگری، مدل‌یابی معادلات ساختاری، مادران

مقدمه و بیان مسئله

تولد نوزاد، آغاز مرحله‌ای جدید در زندگی والدین است که تغییرات اساسی در نقش‌های فردی و اجتماعی آن‌ها به همراه دارد. این دوره می‌تواند چالش‌برانگیز و استرس‌زا باشد، زیرا والدین باید نیازهای فرزندان خود را تأمین کرده و میان مسئولیت‌های حرفه‌ای و وظایف والدینی تعادل برقرار سازند. ناتوانی در مدیریت این نقش‌ها ممکن است به کاهش احساس خودکارآمدی در والدین منجر شده و زمینه‌ساز افزایش استرس والدگری شود (Deffaa et al., 2020; Rollè et al., 2017). این وضعیت که به استرس والدگری^۱ معروف است، شامل اضطراب و تنش است که از تعاملات والد-کودک^۲ و مسئولیت‌های روزمره ناشی می‌شود (Păsărelu et al., 2023). رفتار کودکان و تکالیف روزمره والدینی می‌توانند چالش‌برانگیز بوده و به تجربه‌ای پرتنش و دشوار برای والدین تبدیل شوند (Fang et al., 2024).

استرس والدگری هم سلامت روانی والدین را تهدید می‌کند و هم می‌تواند زمینه به‌کارگیری راهبردهای ناسازگارانه^۳ در فرزندپروری را فراهم و بر رشد شناختی، هیجانی و اجتماعی کودکان تأثیر منفی بگذارد (Hattangadi et al., 2020). این پدیده به‌ویژه در سال‌های نخست کودکی شدت بیشتری دارد و پیامدهای جدی فردی و اجتماعی می‌تواند به دنبال داشته باشد (Păsărelu

1. Parenting Stress

2. Parent-Child Interaction

3. Maladaptive Strategies

Kotha, et al., 2023). از این رو یکی از مسائل مهم در روان‌شناسی خانواده محسوب می‌شود (Kotha, et al., 2023; Menon et al., 2013; Petren et al., 2018).

کاهش هم‌دلی والدین با فرزندان و تعیین انتظارات سخت‌گیرانه از سوی آن‌ها، از جمله عواملی هستند که استرس والدگری را تشدید و یک چرخه معیوب را به دنبال دارد (Halty, Carmona et al., 2022). در این شرایط، والدین با رویکرد سخت‌گیرانه‌تر، تعاملات خود با فرزندان را کاهش داده که نه تنها احتمال بروز رفتارهای مشکل‌ساز در کودکان را افزایش می‌دهد، بلکه اعتماد به نفس و مهارت‌های اجتماعی آن‌ها را نیز تضعیف می‌کند (Ashrafzade & Sheikhalizadeh, 2023; Ramadhanti et al., 2023). در نتیجه، کودکانی که با والدینی کنترل‌گر و سخت‌گیر مواجه‌اند، ممکن است رفتارهای پرخاش‌گرانه یا انزوای طلبانه بیشتری از خود نشان دهند، که خود به‌عنوان محرکی در جهت تشدید استرس والدگری عمل می‌کند (Berthelon et al., 2020; Sypher et al., 2019). این وضعیت، یک چرخه ناسالم را رقم می‌زند که در آن، والدین به دلیل واکنش‌های نامطلوب فرزندان خود، تحت فشار بیشتری قرار گرفته و به تبع آن، شیوه‌های تربیتی سخت‌گیرانه‌تری را در پیش می‌گیرند (Hosokawa & Katsura, 2018). در درازمدت، این تعاملات منفی می‌تواند سلامت روان والدین را مختل و اثرات نامطلوبی بر رشد شناختی، هیجانی و اجتماعی کودکان به‌جای گذارد.

یکی از متغیرهای کلیدی در کاهش استرس والدگری، سرمایه روان‌شناختی^۱ است (Hicks & Wu, 2015). این مفهوم که از روان‌شناسی مثبت‌گرا ریشه گرفته است، شامل چهار مؤلفه اصلی خودکارآمدی، خوش‌بینی، امیدواری و تاب‌آوری است که به والدین کمک می‌کنند تا با چالش‌های مرتبط با فرزندپروری سازگارتر شوند (Hazan-Liran, 2024).

با این وجود، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که والدین کودکان مبتلا به اختلال‌های رفتاری، مانند اختلال نارسایی توجه/بیش‌فعالی یا نافرمانی مقابله‌ای، از سرمایه روان‌شناختی پایین‌تری برخوردارند (Derella et al., 2020). این والدین در مواجهه با چالش‌های فرزندان و واکنش‌های منفی محیط، سطح بالاتری از اضطراب و ترس را تجربه نموده که می‌تواند به خصومت و بحران در روابط با فرزندان منجر شود. همچنین، یافته‌ها حاکی از آن است که سرمایه روان‌شناختی

^۱. Psychological Capital

می‌تواند نقش تعدیل‌کننده‌ای در روابط والد-کودک و عملکرد تحصیلی ایفا کند. به‌عنوان مثال، نتایج پژوهش کارمونا و همکاران^۱ (۲۰۲۲) نشان داد که دانش‌آموزان دارای روابط مثبت‌تر با والدین، سرمایه روان‌شناختی تحصیلی بالاتری گزارش کرده و عملکرد بهتری در طول زمان داشته‌اند.

با این حال، کمال‌گرایی به‌عنوان یک ویژگی روان‌شناختی می‌تواند نقش مهمی در رابطه بین سرمایه‌ی روان‌شناختی و استرس والدگری ایفا کند (Carmo et al., 2021). کمال‌گرایی، به‌ویژه در مادران، ممکن است به دلیل انتظارات غیرواقعی از خود و فرزندان، فشار روانی بیشتری ایجاد نماید و توانایی به‌کارگیری مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی را کاهش دهد. این موضوع در محیط‌های خاص مانند شهرستان جلفا که یک منطقه مرزی با ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی متمایز است، اهمیت بیشتری دارد. زیرا در جلفا، مادران اغلب با فشارهای اجتماعی و اقتصادی مضاعف، از جمله محدودیت‌های دسترسی به منابع حمایتی و خدمات روان‌شناختی مواجه هستند که می‌تواند استرس والدگری را تشدید و نقش کمال‌گرایی را به‌عنوان یک عامل میانجی پررنگ‌تر کند. علاوه بر این، متغیرهای زمینه‌ای مانند سن مادر، سن کودک، تعداد فرزندان، تحصیلات مادر و جنسیت کودکان می‌توانند بر شدت این روابط تأثیر بگذارند.

با توجه به موارد معنونه بالا، مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که چرا و چگونه استرس والدگری در مادران ساکن شهرستان جلفا تحت تأثیر سرمایه روان‌شناختی و کمال‌گرایی قرار می‌گیرد؟ به‌عبارتی، هدف این مطالعه بررسی نقش میانجی کمال‌گرایی در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری در مادران ساکن جلفا است. برای دستیابی به این هدف، داده‌ها از مادران ساکن در مناطق شهری یا وضعیت اجتماعی-اقتصادی متوسط جمع‌آوری و با کنترل متغیرهای زمینه‌ای، سعی شد تا عوامل مؤثر بر استرس والدگری شناسایی شود تا امکان ارائه راهکارهای عملی به‌منظور ارتقای سلامت روان مادران و کاهش پیامدهای منفی بر کودکان فراهم گردد. بنابراین، پرسش اصلی پژوهش این است که آیا کمال‌گرایی میانجی‌گر معنی‌داری در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری در مادران ساکن شهرستان جلفا است؟

1. Carmona et al

پیشینه تجربی

پیشینه تجربی این پژوهش با هدف ارائه یک مرور سازمان‌یافته از مطالعات مرتبط با سرمایه روان‌شناختی، کمال‌گرایی و استرس والدگری تدوین شده است. این مرور با استفاده از کلیدواژه‌هایی نظیر سرمایه روان‌شناختی، کمال‌گرایی، استرس والدگری، مادران، نقش میانجی، بهزیستی روان‌شناختی و تاب‌آوری صورت پذیرفته است. ملاک‌های ورود شامل مطالعاتی است که رابطه بین سرمایه روان‌شناختی، کمال‌گرایی و استرس والدگری را بررسی کرده‌اند، به‌ویژه آن‌هایی که بر مادران متمرکز بوده و نقش میانجی کمال‌گرایی را تحلیل کرده‌اند. مطالعاتی که صرفاً بر پدران یا والدین به‌طور کلی تمرکز داشتند، متغیرهای میانجی دیگری را بررسی کرده‌اند یا خارج از حوزه والدگری بودند، از این مرور کنار گذاشته شدند.

مطالعات مرتبط با موضوع پژوهش را می‌توان در چهار دسته کلی طبقه‌بندی کرد. دسته اول به رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری پرداخته است. برای مثال؛ جونز و همکاران^۱ (۲۰۲۲) نشان دادند که سرمایه روان‌شناختی مادران در دوران پاندمی کرونا پیش‌بینی‌کننده سلامت روان و کاهش استرس والدگری بوده است. به‌طور مشابه، راسل و همکاران^۲ (۲۰۲۱) دریافتند که سرمایه روان‌شناختی نقش محافظتی در کاهش اختلال‌های روان‌شناختی و بهبود رابطه والد-فرزند ایفا می‌کند. این مطالعات نشان‌دهنده نقش مثبت سرمایه روان‌شناختی در کاهش استرس والدگری هستند، اما بیشتر بر شرایط خاص مانند دوران بحران تمرکز داشته و کمتر به شرایط عادی پرداخته‌اند.

دسته دوم، مطالعاتی هستند که رابطه بین کمال‌گرایی و استرس والدگری را مورد بررسی قرار داده‌اند. از جمله لی و همکاران^۳ (۲۰۱۲) نشان دادند که والدین کمال‌گرا، به‌ویژه مادران، به دلیل انتظارات غیرواقعی و خودانتقادی، استرس والدگری بیشتری را تجربه می‌کنند و سازگاری کمتری با موقعیت‌های دشوار دارند. هاپان و همکاران (۲۰۱۵) نیز گزارش کردند که مادران فرزندان مبتلا به اختلال‌های یادگیری، کمال‌گرایی و استرس والدگری بالاتری را نشان می‌دهند. همچنین، حسین‌زاده اسکویی و همکاران (۱۳۹۸) دریافتند که استرس والدگری، میانجی‌گر رابطه

1. Jones et al

2. Russell et al

3. Lee et al

بین کمال‌گرایی مادران و مشکلات رفتاری فرزندان است. این مطالعات بر نقش کمال‌گرایی به‌عنوان یک عامل خطر در افزایش استرس والدگری تأکید دارند، اما تنوع روش‌شناختی در آن‌ها محدود بوده و نیاز به بررسی‌های جامع‌تر را نشان می‌دهد.

دسته سوم مطالعاتی هستند که به ارتباط کمال‌گرایی با متغیرهای روان‌شناختی مانند استرس و نقش میانجی آن در روابط بین این متغیرها پرداخته‌اند. از قبیل شهیدی دلشاد و همکاران (۲۰۲۳) که نشان دادند سازگاری تحصیلی در رابطه بین کمال‌گرایی و سرمایه روان‌شناختی نقش میانجی داشته و کمال‌گرایی با سرمایه روان‌شناختی همبستگی منفی دارد. یا سرور و همکاران^۱ (۲۰۲۲) که گزارش کردند کمال‌گرایی مادران کودکان مبتلابه اوتیسم با رضایت والدینی رابطه معکوس دارد و سرمایه روان‌شناختی بین حمایت اجتماعی و بهزیستی روان‌شناختی به‌عنوان میانجی عمل می‌کند. به‌طور مشابه، کیلبرت و همکاران^۲ (۲۰۱۴) دریافتند که تاب‌آوری با کمال‌گرایی و استرس دانشجویان ارتباط معنی‌داری دارد و به‌صورت نسبی در رابطه بین کمال‌گرایی و استرس دانشجویان نقش میانجی ایفا می‌کند. این یافته‌ها مؤید پتانسیل کمال‌گرایی به‌عنوان یک متغیر میانجی است. اما بررسی مستقیم نقش آن در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

دسته چهارم مطالعاتی هستند که به رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و کمال‌گرایی تمرکز دارند. تان و همکاران^۳ (۲۰۲۳) نشان دادند که کمال‌گرایی پیش‌بینی‌کننده منفی سرمایه روان‌شناختی است و خودشفقتی این رابطه را میانجی‌گری می‌کند. همچنین، گونزالز-هرناندز و همکاران^۴ (۲۰۲۲) که دریافتند کمال‌گرایی و سرمایه روان‌شناختی رابطه منفی و معنی‌داری دارند. این مطالعات بر این نکته تأکید دارند که سرمایه روان‌شناختی می‌تواند شدت کمال‌گرایی

^۱. Sarwar et al

^۲. Klibert et al

^۳. Tan et al

^۴. González-Hernández et al

ناسازگارانه را کاهش داده و این اهمیت تقویت منابع روان‌شناختی برای کاهش اثرات منفی کمال‌گرایی را نشان می‌دهد.

با وجود این یافته‌ها، تحلیل پیشینه پژوهشی نشان‌دهنده محدودیت‌ها و خلأهای پژوهشی قابل توجهی است. مطالعات دسته اول، عمدتاً بر شرایط خاص مانند دوران بحران متمرکز بوده‌اند و کاربرد نتایج آن‌ها در زمینه‌های روزمره زندگی مادران، از جمله مادران ساکن شهرستان جلفا کمتر مورد توجه قرار گرفته است. دسته دوم، اگرچه نقش کمال‌گرایی را به‌عنوان عاملی در جهت افزایش استرس والدگری تأیید کرده‌اند، اما به‌لحاظ تنوع در روش‌های اندازه‌گیری و بررسی‌های فرهنگی محدود بوده و این ضرورت انجام پژوهش‌های دقیق‌تر در جوامع متنوع از جمله ایران را نشان می‌دهد. دسته سوم به پتانسیل کمال‌گرایی به‌عنوان متغیر میانجی اشاره نموده‌اند، اما تمرکز کمتر بر استرس والدگری به‌عنوان متغیر پیامد، خلأیی برجسته را برجای گذاشته است. در نهایت، دسته چهارم بر رابطه معکوس بین سرمایه روان‌شناختی و کمال‌گرایی تأکید دارند، اما کمتر به کاوش سازوکارهای دقیق این رابطه، به‌ویژه در زمینه والدگری با در نظر گرفتن متغیرهای زمینه‌ای مانند سن مادر، سن کودک، تعداد فرزندان، تحصیلات مادر و جنسیت کودکان پرداخته‌اند.

بنابراین، وجوه تمایز این پژوهش با مطالعات پیشین در تمرکز اختصاصی آن بر مادران ساکن شهرستان جلفا، استفاده از الگوی معادلات ساختاری برای تحلیل نقش میانجی کمال‌گرایی و کنترل متغیرهای زمینه‌ای از طریق کوواریت‌ها^۱ (متغیرهای کنترلی) نهفته است. ضمن این‌که برخلاف پژوهش‌های پیشین که اغلب شرایط خاص (مانند پاندمی یا اختلالات رشدی کودکان) را مورد بررسی قرار داده‌اند، این مطالعه در یک زمینه عمومی‌تر و با نمونه‌ای همگن شده (با حذف مواردی به دلیل وضعیت اقتصادی-اجتماعی غیرمتوسط و سکونت غیرشهری) انجام شده و از روش‌های تحلیلی پیشرفته، از جمله بوت‌استرپ با ۵۰۰۰ نمونه، برای درک سازوکارهای زیربنایی استفاده می‌کند. از این‌رو، نتایج این پژوهش می‌تواند به غنی‌سازی ادبیات موجود کمک

1. Covariate

کرده و راهکارهای مؤثری برای طراحی مداخلات روان‌شناختی به منظور کاهش استرس والدگری و ارتقای سلامت روان مادران و فرزندان ارائه دهد.

چارچوب نظری

چارچوب نظری این مطالعه بر نظریه‌های روان‌شناسی مثبت‌گرا (Seligman et al., 2004)، نظریه کمال‌گرایی هویت و فلت (Hewitt & Flett, 2002) و نظریه استرس و مقابله لازاروس و فولکمن (Folkman, 2013) استوار است که به طور یکپارچه، الگوی جامعی برای تبیین رابطه بین متغیرهای سرمایه روان‌شناختی، کمال‌گرایی و استرس والدگری ارائه می‌دهند.

سلیگمن و چیکسنتمیهای^۱ (۲۰۰۰) نظریه روان‌شناسی مثبت‌گرا را پایه‌گذاری کردند که در آن بر منابع روان‌شناختی مثبت افراد مانند خودکارآمدی، خوش‌بینی، امیدواری و تاب‌آوری تأکید می‌شود. سرمایه روان‌شناختی، به‌عنوان مجموعه‌ای از این منابع به افراد کمک می‌کند تا در مواجهه با چالش‌های زندگی از جمله استرس‌های مرتبط با والدگری، عملکرد بهتری داشته باشند (Luthans & Youssef-Morgan, 2017). خودکارآمدی به باور مادر نسبت به توانایی‌هایش در انجام وظایف والدگری اشاره دارد؛ خوش‌بینی به نگرش مثبت نسبت به آینده و چالش‌های والدگری؛ امیدواری به انگیزه و پشتکار در دست‌یابی به اهداف مرتبط با فرزندپروری؛ و تاب‌آوری به توانایی بازگشت به حالت عادی پس از مواجهه با استرس‌های والدگری مرتبط است (Luthans et al., 2007). مادرانی که از سرمایه روان‌شناختی بالاتری برخوردارند، به دلیل توانایی بیشتر در تنظیم هیجانات و استفاده از راهبردهای سازگارانه، استرس کمتری را تجربه می‌کنند (Hicks & Wu, 2015). همچنین، سرمایه روان‌شناختی می‌تواند شدت کمال‌گرایی ناسازگارانه را کاهش دهد، زیرا افراد با سرمایه روان‌شناختی بالاتر، انعطاف‌پذیری بیشتری در مواجهه با موقعیت‌های استرس‌زا نشان داده و کمتر درگیر الگوهای کمال‌گرایانه ناسالم می‌شوند (Nazari et al., 2024; Sarshar et al., 2019).

۱. Seligman & Csikszentmihalyi

کمال‌گرایی به‌عنوان یک سازه چندبعدی، به تلاش برای دستیابی به استانداردهای بالا همراه با خودانتقادی و نگرانی درباره اشتباهات اشاره دارد (Hewitt & Flett, 2002). نظریه هویت و فلت کمال‌گرایی را به سه بعد تقسیم می‌کند: کمال‌گرایی خودمدار (انتظارات غیرواقعی از خود)، کمال‌گرایی دیگرمدار (انتظارات غیرواقعی از دیگران مانند فرزندان) و کمال‌گرایی جامعه‌مدار (باور به این‌که دیگران انتظارات غیرواقعی از فرد دارند). اگرچه تلاش برای دستیابی به استانداردهای بالا می‌تواند در برخی موارد انگیزه‌بخش باشد، اما کمال‌گرایی ناسازگارانه که با ترس از ارزیابی منفی، سخت‌گیری بیش از حد و خودانتقادی همراه است، معمولاً به افزایش استرس و مشکلات روان‌شناختی منجر می‌شود (Carmo et al., 2021). مادران کمال‌گرا، به‌ویژه آن‌هایی که معیارهای سخت‌گیرانه‌ای برای خود و فرزندانشان تعیین می‌کنند، فشار روانی بیشتری را تجربه کرده و این می‌تواند به روابط والد-کودک آسیب برساند (Raudasoja et al., 2023). این وضعیت نه تنها استرس والدگری را تشدید می‌کند، بلکه می‌تواند خطر بروز مشکلات رفتاری و روانی در کودکان را افزایش دهد (Zhang et al., 2024).

در تلاش برای تبیین روان‌شناختی استرس، لازاروس و فولکمن (۱۹۸۷) نظریه استرس و مقابله را مطرح کردند که در طی دو دهه اخیر، حمایت پژوهشی گسترده‌ای را به خود اختصاص داده است و چارچوبی برای درک استرس والدگری ارائه می‌دهد (Folkman, 2013). این نظریه بیان می‌کند که استرس نتیجه تعامل بین ارزیابی فرد از یک موقعیت و منابع موجود برای مقابله با آن است. سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک منبع مقابله‌ای کلیدی می‌تواند ارزیابی مادران از چالش‌های والدگری را تعدیل و شدت استرس را کاهش دهد (Dimaggio et al., 2015). در مقابل، کمال‌گرایی ناسازگارانه می‌تواند ارزیابی منفی از موقعیت‌های والدگری را تقویت و توانایی استفاده از منابع روان‌شناختی را محدود کند (Ferrari et al., 2022). تعامل بین کمال‌گرایی و استرس والدگری می‌تواند به اضطراب و سایر مشکلات روان‌شناختی در مادران منجر شود، که این امر نه تنها سلامت روان آن‌ها را تهدید می‌کند، بلکه بر رشد و رفتار کودکان نیز تأثیر منفی می‌گذارد (Fredriksen et al., 2019; Nazari et al., 2024).

بر اساس ادبیات نظری و شواهد تجربی موجود، این مطالعه الگوی نظری را پیشنهاد می‌دهد که در آن سرمایه روان‌شناختی به‌طور مستقیم و غیرمستقیم - از طریق کمال‌گرایی ناسازگارانه

به‌عنوان متغیر میانجی - بر استرس والدگری در مادران تأثیر می‌گذارد. در این الگو، فرض بر آن است که سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک منبع مثبت درونی شامل خودکارآمدی، خوش‌بینی، امید و تاب‌آوری، توانایی مادران را برای مقابله با فشارهای والدگری افزایش داده و در نتیجه از میزان استرس آن‌ها می‌کاهد. با این حال، کمال‌گرایی ناسازگارانه - که با خودانتقادی، ترس از اشتباه و انتظارات غیرواقعی شناخته می‌شود - ممکن است این اثر حمایتی را تضعیف و استفاده مؤثر از منابع روان‌شناختی را محدود کند. همچنین متغیرهای جمعیت‌شناختی شامل سن مادر، سن کودک، تعداد فرزندان، سطح تحصیلات مادر و جنسیت کودک به‌عنوان متغیرهای کنترل در مدل لحاظ شده‌اند تا تأثیرات زمینه‌ای احتمالی مهار شوند.

بر این اساس، فرضیات پژوهش به صورت زیر تدوین شده‌اند:

۱. بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری در مادران ساکن مناطق شهری شهرستان جلفا رابطه منفی و معنادار وجود دارد؛
۲. بین کمال‌گرایی ناسازگارانه و استرس والدگری رابطه مثبت و معنادار وجود دارد؛
۳. بین سرمایه روان‌شناختی و کمال‌گرایی ناسازگارانه رابطه منفی و معنادار وجود دارد؛
۴. کمال‌گرایی ناسازگارانه در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری نقش میانجی ایفا می‌کند.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از روش توصیفی-همبستگی مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده نمود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی مادران دانش‌آموزان مقطع ابتدایی (پایه‌های اول تا ششم) مشغول به تحصیل در مدارس دولتی و غیردولتی شهرستان جلفا در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود که تعداد آن‌ها ۲۰۰۰ نفر برآورد شد ($N=2000$). برای تعیین حجم نمونه، از اصول پیشنهادی در تحلیل رگرسیون چندمتغیره و مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. بر اساس راهنمای کلاین^۱ (۲۰۱۶) در تحلیل رگرسیون چندمتغیره، نسبت تعداد نمونه به متغیرهای

۱. Kline

مستقل باید حداقل ۱۰:۱ باشد تا قابلیت تعمیم‌پذیری و اعتبار بیرونی نتایج تضمین شود. علاوه بر این، در مدل‌یابی معادلات ساختاری، برای دست‌یابی به برآوردهای دقیق و پایدار، توصیه می‌شود که حجم نمونه حداقل ۲۰۰ نفر یا ۱۰ تا ۲۰ نمونه به ازای هر پارامتر تخمین‌زده شده در مدل باشد (Hair & Alamer, 2022). مدل پیشنهادی این پژوهش شامل سه متغیر اصلی (سرمایه روان‌شناختی، کمال‌گرایی و استرس والدگری) و حدود ۳۰ پارامتر تخمین‌زده شده (شامل مسیرهای مستقیم، غیرمستقیم و کوواریانس‌ها) بود. با توجه به این ملاحظات، حجم نمونه اولیه بر اساس نسبت ۱۰:۱ برای متغیرهای مستقل (۳ متغیر) محاسبه شد که حداقل ۳۰ نمونه را ایجاب می‌کرد. با این حال، برای افزایش دقت برآوردها و رعایت توصیه‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری، حداقل ۳۰۰ نمونه (۱۰ نمونه به ازای هر پارامتر) در نظر گرفته شد. برای کاهش تأثیر خطای نوع اول، سطح آلفای ۵ درصد ($\alpha = 0.05$) و توان آماری ۰/۸۰ انتخاب شد. با در نظر گرفتن احتمال ریزش آزمودنی‌ها (مانند عدم تکمیل پرسشنامه‌ها یا داده‌های نامعتبر)، ۱۰ درصد به حجم نمونه اولیه اضافه شد. در نتیجه، حجم نمونه نهایی ۴۰۰ نفر تعیین شد. اما برای اطمینان بیشتر، مطالعه روی ۴۱۰ نفر از مادران اجرا شد.

روش نمونه‌گیری به صورت ترکیبی از نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی و در دسترس بود. ابتدا، فهرستی از تمامی مدارس ابتدایی (دخترانه و پسرانه) شهرستان جلفا از اداره آموزش و پرورش این شهرستان دریافت شد که شامل ۲۰ مدرسه بود. سپس با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی، ۴ مدرسه (۲ مدرسه دخترانه و ۲ مدرسه پسرانه) با استفاده از جدول اعداد تصادفی انتخاب شدند. در هر مدرسه، فهرست دانش‌آموزان پایه‌های اول تا ششم تهیه و از هر پایه، به صورت تصادفی ساده (با استفاده از نرم‌افزار تولید اعداد تصادفی)، ۱۰ دانش‌آموز انتخاب شد تا در مجموع ۵۰ دانش‌آموز از هر مدرسه به دست آید. سپس، از مادران این دانش‌آموزان برای مشارکت در مطالعه دعوت شد. معیارهای ورود به پژوهش شامل رضایت آگاهانه و داشتن فرزند در مقطع ابتدایی بود و معیار خروج شامل عدم تمایل به پاسخگویی یا تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها بود.

پس از هماهنگی با اداره آموزش و پرورش شهرستان جلفا، پژوهشگر در محل مدارس انتخابی حضور یافت. پیش از اجرای مطالعه، اطلاعات لازم درباره اهداف پژوهش، محرمانگی

داده‌ها و اختیاری بودن مشارکت به مادران ارائه و به سؤالات آن‌ها پاسخ داده شد. پس از اخذ رضایت‌نامه کتبی، پرسشنامه‌ها توزیع و تکمیل شدند.

در این پژوهش، سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان متغیر پیش‌بین، استرس والدگری به‌عنوان متغیر ملاک و کمال‌گرایی به‌عنوان متغیر میانجی در نظر گرفته شد. تحلیل داده‌ها در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی انجام شد. در بخش توصیفی، شاخص‌هایی مانند میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی بین متغیرها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ محاسبه شد. در بخش استنباطی، برای بررسی اثر میانجی کمال‌گرایی، از مدل‌یابی معادلات ساختاری^۱ استفاده شد و داده‌ها با نرم‌افزار MPlus نسخه ۷٫۴ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تأثیر مستقیم سرمایه روان‌شناختی بر استرس والدگری و تأثیر غیرمستقیم آن از طریق کمال‌گرایی با روش بوت‌استرپ (۵۰۰۰ نمونه) برآورد و فاصله‌های اطمینان ۹۵ درصد برای ارزیابی معنی‌داری مسیرها محاسبه شدند. برای بررسی برازش مدل، شاخص‌هایی مانند χ^2 ، شاخص برازش تطبیقی (CFI)، شاخص تاکر-لوئیس^۲ (TLI)، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب^۳ (RMSEA) و شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد^۴ (SRMR) مورد استفاده قرار گرفتند. این تحلیل‌ها با هدف بررسی صحت مدل نظری و فرضیات پژوهش انجام شدند.

ابزارها

مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فراست^۵ (۱۹۹۰) که بر اساس مفهوم چندبعدی کمال‌گرایی طراحی شده است. این مقیاس از ۳۵ آیتم و ۶ زیرمقیاس نگرانی درباره اشتباهات، تردید درباره کارها، انتظارات والدینی، انتقادگری والدینی، معیارهای شخصی و نظم و سازمان‌دهی تشکیل شده است (Woodfin et al., 2020). ماده‌های پرسشنامه، در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از نمره ۱ (کاملاً

^۱. Structural Equation Modelling (SEM)

^۲. Tucker-Lewis Index

^۳. Root Mean Square Error of Approximation

^۴. Standardized Root Mean Square Residual

^۵. Frost Multidimensional Perfectionism Scale

مخالقم) تا ۵ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شوند که در آن نمرات بالاتر نشان‌گر شدت بالاتر کمال‌گرایی فرد است. همبستگی بالای مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فراست با پرسشنامه کمال‌گرایی مثبت و منفی، حاکی از اعتبار همگرایی مطلوب این مقیاس است (Fedewa et al., 2005). در پژوهش داخلی اخوان عبیری و همکاران (۱۳۹۸)، ضریب همسانی درونی مقیاس کمال‌گرایی ۰/۸۲ گزارش شد. همچنین، همبستگی مثبت این مقیاس با پرسشنامه اضطراب امتحان ($r = 0/29, p < 0/001$)، نشان‌دهنده اعتبار همگرایی قابل آن در جامعه ایرانی است. آلفای کرونباخ مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فراست در پژوهش حاضر برابر ۰/۸۴ محاسبه شد. پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی لوتانز و همکاران^۱ (۲۰۰۷) شامل ۲۴ سؤال و چهار خرده‌مقیاس امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی است. هر خرده‌مقیاس شامل ۶ گویه است و آزمودنی به هر گویه در مقیاس ۶ درجه‌ای (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) لیکرت پاسخ می‌دهد. نمرات بالا در این پرسشنامه به معنی سرمایه روان‌شناختی بالاتر فرد است. سرمایه روان‌شناختی یک حالت روان‌شناختی مثبت و رویکرد واقع‌گرا و انعطاف‌پذیر نسبت به زندگی است (Preston et al., 2023). در واقع، اصطلاح سرمایه روان‌شناختی به مفهوم این که «چه کسی هستبد (خود واقعی)» و «چه کسی می‌خواهید بشوید (خود ممکن)» اشاره دارد و چیزی ورای سرمایه انسانی («چه چیزی می‌دانم») و سرمایه اجتماعی («چه کسانی را می‌شناسم است»). روایی پرسشنامه در مطالعات مختلف مورد تأیید قرار گرفته است. بررسی روایی سازه پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی لوتانز به روش تحلیل عاملی تأییدی، نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل چهار عاملی است ($CFI = 0/97, RMSEA = 0/08$). بهادری خسروشاه و همکاران (۲۰۱۲) پایایی این پرسشنامه را در ایران مطلوب ارزیابی کردند ($\alpha = 0/85$). این پرسشنامه از روایی همگرا و واگرایی قابل قبولی برخوردار است. آلفای کرونباخ آن نیز در پژوهش حاضر برابر ۰/۸۸ به دست آمد. پرسشنامه شاخص استرس والدینی - فرم کوتاه آبدین^۲ (۲۰۱۶) که از ۳۶ سؤال (مانند «به نظر می‌رسد میزان گریه و جار و جنجال کودک من بیش از کودکان دیگر است») و ۳ مولفه شامل آشفتگی والدینی، تعاملات ناکارآمد والد-فرزند و ویژگی‌های کودک مشکل‌آفرین تشکیل

^۱ - Luthans Psychological Capital Questionnaires (PCQ)

^۲. Abidin

یافته و بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای به سنجش استرس والدینی می‌پردازد. نمرات بالاتر نشان‌گر شدت بالاتری از استرس والدگری است. بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه شاخص استرس والدینی در میان مادران نوزادان ۱۲ تا ۱۵ ماهه با مشکلات رفتاری بالا نشان داد این پرسشنامه از روایی مطلوب (همبستگی با پرسشنامه همگرای کانون کنترل والدین^۱): $t=0/44$ ، $p<0/001$ و پایایی مناسبی ($\alpha=0/91$) برای استفاده در این جمعیت پرخطر برخوردار است و می‌تواند به طور مؤثر مادرانی که دارای علائم افسردگی و نوزادانی که دارای مشکلات رفتاری و عاطفی هستند را شناسایی کند (Barroso et al., 2016). در پژوهش شیرزادی و همکاران (۲۰۱۵) ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه استرس والدینی مانند روایی محتوایی، صوری و ملاکی در والدین کودکان سنین پیش از دبستان مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهشگران ضریب آلفای کرونباخ بین ۰/۵۹ تا ۰/۸۶ و همچنین ضریب اعتبار بازآزمایی در طول ۱۶ روز بعد از اجرای دور اول را ۰/۹۲ گزارش کرده‌اند. در مطالعه حاضر نیز نتایج مشابه حاصل شد ($\alpha=0/83$).

یافته‌های پژوهش

در پژوهش حاضر که با هدف بررسی مدل ساختاری ارتباط میان سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری با نقش واسطه‌ای کمال‌گرایی انجام شد، تحلیل داده‌ها بر روی نمونه‌ای متشکل از مادران دانش‌آموزان مدارس شهرستان جلفا صورت گرفت. از میان ۴۱۰ شرکت‌کننده اولیه، با هدف همگن‌سازی نمونه و کنترل اثر متغیرهای زمینه‌ای وضعیت تأهل، محل سکونت و وضعیت اقتصادی-اجتماعی، ۲۹ نفر از تحلیل نهایی حذف شدند. به‌طور مشخص، ۵ نفر به دلیل مجرد بودن، ۸ نفر به دلیل سکونت در مناطق روستایی و ۱۶ نفر به دلیل قرار داشتن در سطوح اقتصادی-اجتماعی غیرمتوسط (ضعیف یا خیلی خوب) کنار گذاشته شدند. بنابراین، حجم نهایی نمونه برای تحلیل، ۳۸۱ نفر تعیین شد.

^۱. Parental Locus of Control

یافته‌های توصیفی شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی مادران و فرزندان ایشان به شرح زیر است: میانگین سن مادران ۳۶/۹۴ سال با انحراف استاندارد ۴/۸۹ سال گزارش شد و دامنه سنی آنان بین ۲۹ تا ۵۱ سال بود. میانگین سن کودکان نیز ۹/۰۸ سال با انحراف استاندارد ۱/۸۱ سال بود و دامنه آن از ۶ تا ۱۲ سال متغیر بود. از نظر تحصیلات، ۶۱/۲ درصد از مادران (۲۳۳ نفر) دارای مدرک دیپلم، ۳۵/۴ درصد (۱۳۵ نفر) دارای مدرک کاردانی یا کارشناسی و ۳/۴ درصد (۱۳ نفر) دارای مدرک کارشناسی ارشد بودند. همچنین، میانگین تعداد فرزندان هر مادر ۱/۵۰ نفر با انحراف استاندارد ۱/۰ بود و تعداد فرزندان در بازه‌های بین ۱ تا ۳ نفر قرار داشت. در نهایت، توزیع جنسیتی فرزندان نشان داد که ۵۰/۴ درصد (۱۹۲ نفر) دختر و ۴۹/۶ درصد (۱۸۹ نفر) پسر بودند.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

Table 2. Descriptive statistics and correlation matrix of variables

	variables	Person Correlation			Descriptive results			
		1	2	3	M	SD	S	K
1	PsyCap	1	-0.25**	-0.34**	84.70	23.11	0.029	-0.093
2	Perfectionism		1	0.33**	104.38	27.06	0.080	-0.352
3	Parenting Stress			1	108.51	28.19	0.136	-0.081

Note. ** $p < 0.01$

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که بین سرمایه روان‌شناختی با کمال‌گرایی ($p < ۰/۰۱$)، $r = -۰/۲۵$ و استرس والدگری ($p < ۰/۰۱$)، $r = -۰/۳۴$ رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین کمال‌گرایی و استرس والدگری نیز رابطه معناداری مشاهده می‌شود ($p < ۰/۰۱$)، $r = ۰/۳۳$. در ادامه، به منظور بررسی برازش رابطه، از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد و پیش از اجرای این تحلیل‌های آماری، ابتدا پیش‌فرض‌های آزمون‌های پارامتریک مورد سنجش قرار گرفت.

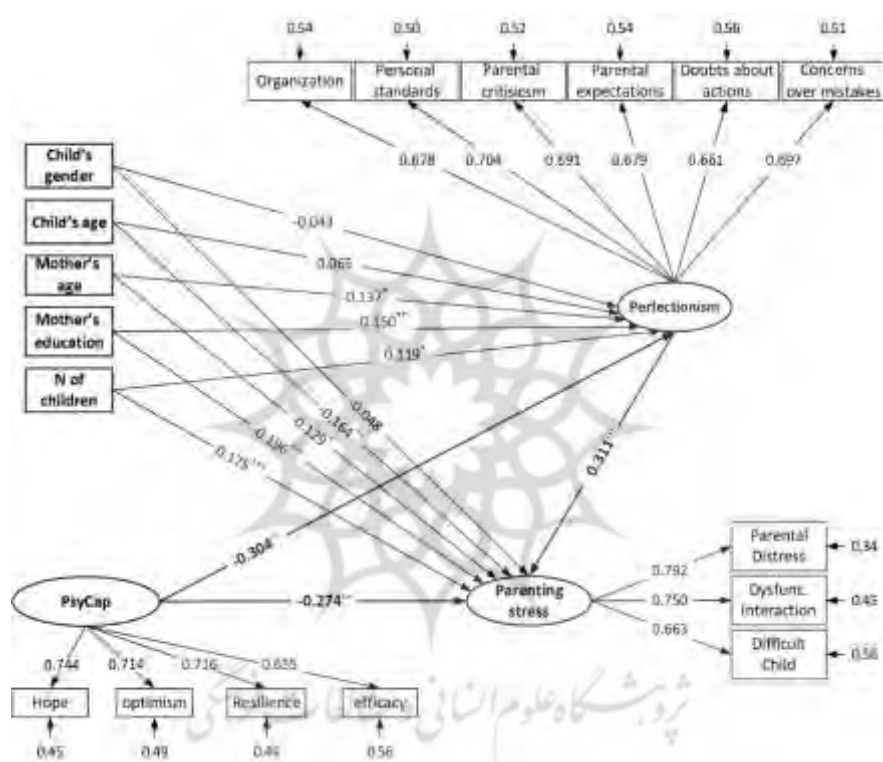
بر همین اساس، نتایج آزمون شاپیرو-ویلک^۱ بیانگر آن بود که پیش فرض نرمال بودن توزیع نمونه‌ای داده‌ها در متغیرهای سرمایه روان‌شناختی، کمال‌گرایی و استرس والدگری برقرار است ($p < 0/05$). همچنین، پیش فرض همگنی واریانس‌ها^۲ با استفاده از آزمون لوین^۳ بررسی شد و نتایج نشان داد این پیش فرض در متغیرهای سرمایه‌ی روان‌شناختی، کمال‌گرایی و استرس والدگری رعایت شده است ($p > 0/05$). برای ارزیابی هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین، از شاخص تورم واریانس^۴ (VIF) و آماره‌ی تحمل^۵ استفاده شد که در تمامی متغیرها، این مقدار بالاتر از ۰/۵ و مقدار آماره تحمل کمتر از ۲ بود. بنابراین بین متغیرها هم‌خطی وجود نداشت. علاوه بر این، بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش بر اساس معیارهای کلاین^۶ (۲۰۱۶) نشان داد مقدار قدرمطلق چولگی کمتر از ۳ و مقدار قدرمطلق کشیدگی کمتر از ۱۰ است که نشان‌دهنده توزیع نرمال تمامی متغیرهای پژوهش است. داده‌های پرت چندمتغیری با استفاده از شاخص فاصله ماهالانوبیس^۷ مورد بررسی قرار گرفتند و بر این اساس، هیچ داده پرتی شناسایی نشد. در مجموع، بررسی پیش فرض‌های آماری نشان داد که روش مدل‌یابی معادلات ساختاری روش آماری مناسبی برای ارزیابی برازش مدل ارائه شده در این مطالعه است.

برای بررسی تأثیر غیرمستقیم سرمایه روان‌شناختی بر استرس والدگری با نقش واسطه‌ای کمال‌گرایی، این سه متغیر به‌عنوان متغیرهای مکنون^۸ در مدل قرار گرفتند و هر یک از طریق زیرمقیاس‌های مرتبط به‌عنوان متغیرهای مشاهده شده تعریف شدند. همچنین به‌منظور کنترل اثر متغیرهای زمینه‌ای شامل سن و تحصیلات مادر، سن و جنسیت کودک و تعداد فرزندان، این متغیرها به‌عنوان متغیر کنترل شده به مدل افزوده شدند. ضرایب استاندارد مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم در شکل ۱ (مدل مفهومی پژوهش) نمایش داده شده‌اند. همان‌طور که در این شکل

1. Shapiro-Wilk Test
2. Homogeneity of Variances
3. Levene's test
4. Variance inflation Factor
5. Tolerance
6. Kline
7. Mahalanobis Distance
8. latent

مشاهده می‌شود، سرمایه‌ی روان‌شناختی نه تنها به صورت مستقیم استرس والدگری را پیش‌بینی می‌کند، بلکه از طریق افزایش سطح کمال‌گرایی نیز به طور غیرمستقیم می‌تواند منجر به افزایش استرس والدگری شود. ضرایب استاندارد اثر مستقیم در شکل ۱ آمده است و ضرایب اثر غیرمستقیم به همراه فاصله اطمینان ۹۵ درصدی در جدول ۴ گزارش شده‌اند.

شکل ۱. ضرایب رگرسیون استاندارد شده برای رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدینی، با

میانجی‌گری کمال‌گرایی. *** $p < 0.001$; ** $p < 0.01$; * $p < 0.05$.

Fig 1. Standardized regression coefficients for the relationship between psychological capital and parenting stress, with perfectionism as a mediator. *** $p < 0.001$; ** $p < 0.01$; * $p < 0.05$.

چنان‌که در جدول ۳ و شکل ۱ مشاهده می‌شود، سرمایه روان‌شناختی اثر غیرمستقیم (منفی) معنادار بر کمال‌گرایی مادران ($\beta = -0.317, p < 0.001$) و بر استرس والدگری ($p < 0.001$)، $\beta = -0.348$ آنان داشته و توانسته به ترتیب $31/7$ و $34/8$ درصد از واریانس این متغیرها را تبیین کند. همچنین، کمال‌گرایی دارای اثر مستقیم (مثبت) معنادار بر استرس والدگری مادران ($\beta = 0.307, p < 0.001$) است و $30/7$ درصد واریانس این متغیر را تبیین می‌کند. در ادامه، روابط استاندارد و سطوح معناداری متغیرها در مدل مورد بررسی قرار گرفت و نتایج تحلیل‌های آماری در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۲. نتایج مسیرهای مستقیم مدل میانجی

Table 2. The direct path results of the mediation model

Path		B	S.E.	t	β	p. value
PsyCap	→ Parenting Stress	-0.461	0.118	-3.901	-0.274	< 0.001
Perfectionism	→ Parenting Stress	0.684	0.148	4.632	0.311	< 0.001
PsyCap	→ Perfectionism	-0.233	0.048	-4.825	-0.299	< 0.001
Child's gender	→ Perfectionism	-0.348	0.435	-0.800	-0.043	0.420
	→ Parenting Stress	-0.853	0.907	-0.940	-0.043	0.344
Child's age	→ Perfectionism	0.146	0.131	1.122	0.065	0.261
	→ Parenting Stress	-0.811	0.274	-2.961	-0.164	0.003
Mother's age	→ Perfectionism	-0.111	0.049	-2.255	-0.137	0.023
	→ Parenting Stress	-0.229	0.100	-2.280	-0.129	< 0.021
Mother's education	→ Perfectionism	1.092	0.420	2.598	0.150	0.006
	→ Parenting Stress	-3.134	0.807	-3.883	-0.196	< 0.001
Number of children	→ Perfectionism	0.833	0.429	1.943	0.119	0.048
	→ Parenting Stress	2.693	0.804	3.351	0.175	< 0.001

بررسی متغیرهای زمینه‌ای کنترل‌شده در مدل نشان می‌دهد که تعداد فرزندان هر خانواده با استرس والدگری ($\beta = 0.175, p < 0.001$) و کمال‌گرایی ($\beta = 0.119, p < 0.05$) ارتباط معنی‌داری دارد، به طوری که با افزایش تعداد فرزندان، هر دو متغیر افزایش می‌یابند. تحصیلات مادر نیز با کمال‌گرایی ($\beta = 0.150, p < 0.01$) ارتباط مستقیم و معنی‌داری دارد، به گونه‌ای که مادران با تحصیلات بالاتر کمال‌گرایی بیشتری نشان می‌دهند، اما با استرس والدگری ($p < 0.001$)، $\beta = -0.196$ ، ارتباط معکوس دارد، یعنی تحصیلات بالاتر با کاهش استرس والدگری

همراه است. سن مادر با کمال‌گرایی ($\beta = 0.137, p < 0.05$) و استرس والدگری ($p < 0.05$) شدت کمتری تجربه می‌کنند. همچنین سن کودک با استرس والدگری ($\beta = -0.164, p < 0.01$) (= ارتباط معکوس و معنی‌داری دارد، اما با کمال‌گرایی ارتباط معنی‌داری نشان نمی‌دهد ($\beta = 0.065, p > 0.05$). در مقابل، جنسیت کودک با هیچ‌یک از متغیرهای کمال‌گرایی و استرس والدگری ارتباط معنی‌داری ندارد ($p > 0.05$).

در این مطالعه، برای ارزیابی روابط میانجی از روش بوت‌استرپ استفاده شد که یکی از معتبرترین فنون برای بررسی اثرات غیرمستقیم در مدل‌های میانجی‌گری محسوب می‌شود. معناداری این روابط از دو طریق سنجیده شد: نخست، با بررسی سطوح معناداری و دوم، از طریق فاصله‌های اطمینان. اگر حد بالا و پایین فاصله اطمینان ۹۵٪ برای مسیر میانجی هم‌علامت باشند (هر دو مثبت یا هر دو منفی) و مقدار صفر در این بازه قرار نداشته باشد، مسیر موردنظر در سطح $p < 0.05$ معنادار تلقی می‌شود. نتایج بررسی اثرات غیرمستقیم در جدول ۴ نشان می‌دهد کمال‌گرایی نقش میانجی معناداری در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری دارد ($\beta = -0.159, p < 0.05$).

جدول ۳. نتایج آزمون بوت‌استرپ برای اثر غیرمستقیم

Table 3. Bootstrap results for indirect effect

Predictor variable	Mediator variable	Criterion variable	LLCI 95%	ULCI 95%	Indirect effect
Psychological capital	→ Perfectionism	→ Parenting Stress	-0.246	-0.098	-0.159

در این مطالعه، از برازش کلی مدل و ضرایب مربوط به روابط ساختاری به منظور بررسی روابط متغیرهای مکنون استفاده شد. همچنین، جهت برآورد پارامترها از روش بیشینه‌ی درست‌نمایی استفاده شد. ابتدا جهت تعیین برازش کلی مدل، شاخص‌های برازش مورد ارزیابی قرار گرفتند. برای شاخص نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی مقادیر کوچکتر از ۳ مطلوب ارزیابی می‌شوند که در این مطالعه ۱/۳۰ محاسبه شد. همچنین در این مطالعه، مقادیر ۰/۹۷ برای شاخص برازش

تطبیقی و ۰/۹۸ برای شاخص تاکر-لوویس محاسبه شد. با توجه به این که مقادیر نزدیک به ۰/۹۵ و بالاتر به عنوان برازش نیکویی خیلی خوب تلقی می‌شوند، مدل مورد مطالعه از برازش مطلوبی برخوردار است و به این ترتیب فرضیه‌های پژوهش تأیید می‌شوند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی کمال‌گرایی در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و استرس والدگری در مادران انجام شد. نتایج نشان داد سرمایه روان‌شناختی به عنوان مجموعه‌ای از منابع درونی شامل خودکارآمدی، امید، خوش‌بینی و تاب‌آوری، نه تنها به طور مستقیم در کاهش استرس والدگری نقش دارد، بلکه از طریق کاهش کمال‌گرایی ناسازگارانه، این اثر را به صورت غیرمستقیم تقویت می‌کند. این یافته‌ها با چارچوب نظری روان‌شناسی مثبت‌گرا (Seligman et al., 2004) و همچنین نظریه کمال‌گرایی هویت و فلت (۲۰۰۲) هم‌راستا است. بر اساس این نتیجه، سرمایه روان‌شناختی به مادران این امکان را می‌دهد که با تکیه بر منابع درونی خود، بهتر با چالش‌های روزمره والدگری کنار بیایند و از تجربه استرس بیش از حد جلوگیری کنند. در مقابل، کمال‌گرایی ناسازگارانه که اغلب با انتظارات غیرواقع‌بینانه و خودانتقادی شدید همراه است، می‌تواند این اثر مثبت را تضعیف و سبب افزایش استرس والدگری شود. تحلیل مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم در الگوی مفهومی نشان داد که کمال‌گرایی به عنوان یک متغیر میانجی معنی‌دار عمل می‌کند. به طور خاص، مادرانی که از سرمایه روان‌شناختی بالاتری برخوردارند، گرایش کمتری به کمال‌گرایی ناسازگارانه داشته، در نتیجه، استرس والدگری کمتری را تجربه کردند. این نتایج با نظریه تنظیم هیجان گراس (۲۰۰۲) نیز مطابقت دارد که مطابق آن، منابع روانی درونی در مدیریت فشارهای روانی و تنظیم پاسخ‌های هیجانی نقش اساسی دارند. در همین راستا، پژوهش حاضر نشان داد که سرمایه روان‌شناختی به مادران کمک می‌کند تا انتظارات غیرواقع‌بینانه از خود را کاهش داده، در برابر فشارهای والدگری مقاوم‌تر شوند و بتوانند با شرایط پر تنش زندگی روزمره به شکل مؤثرتری کنار بیایند.

در راستای این یافته‌ها، موسوی و همکاران (۲۰۲۵) به شواهد مشابهی در مورد والدین کودکان دارای اختلال بینایی رسیدند. مبنی بر این‌که کمال‌گرایی خودمحور^۱ از طریق راهبردهای مقابله‌ای ناکارآمد و تعارضات والدینی به‌طور غیرمستقیم موجب افزایش استرس و فرسودگی والدینی می‌شود. نتایج پژوهش کراجو و همکاران^۲ (۲۰۲۳) بر روی والدین کودکان مبتلابه سندرم داون نیز مؤید نقش مثبت مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی (مانند تاب‌آوری و خودکارآمدی) در ارتقای کیفیت زندگی و بهزیستی روانی والدین و کاهش شدت استرس والدگری است.

به‌طور مشابه، العید و همکاران (۲۰۲۴) نشان دادند سرمایه روان‌شناختی و راهبردهای مقابله‌ای نقش مهمی در پیش‌بینی سلامت روان مادران دارای کودک مبتلابه اختلال طیف اوتیسم دارند. همچنین نتایج پژوهش‌های راداسوجا و همکاران^۳ (۲۰۲۳)، جیموکو و همکاران^۴ (۲۰۲۵)، هیکس و وو^۵ (۲۰۱۵) و ژانگ و همکاران^۶ (۲۰۲۵) دال بر نقش محافظتی سرمایه روان‌شناختی در برابر آثار منفی کمال‌گرایی است. یافته‌های پژوهش حاضر نیز با این مجموعه شواهد هم‌خوان است و نقش تعدیل‌کننده سرمایه روان‌شناختی در فرآیندهای روانی مرتبط با والدگری همچون استرس والدگری را تأیید می‌کند.

در این مطالعه، متغیرهای زمینه‌ای متعددی از جمله سن مادر، سن کودک، تعداد فرزندان، تحصیلات مادر و جنسیت کودک به‌عنوان متغیرهای کنترل در مدل وارد شدند تا تأثیر آن‌ها بر استرس والدگری و کمال‌گرایی بررسی شود. نتایج نشان داد که تعداد فرزندان با استرس والدگری و کمال‌گرایی رابطه مستقیم دارد؛ به‌طوری‌که مادران با فرزندان بیشتر به دلیل مسئولیت‌های سنگین‌تر و فشارهای مالی و زمانی، سطح بالاتری از استرس و کمال‌گرایی را تجربه می‌کنند که این یافته‌ها با نتایج مطالعات پیشین در این زمینه هم‌خوان است (Martucci et al., 2023; Qian et al., 2021).

-
1. Self-oriented
  2. Chiracu et al
  3. Raudasoja et al
  4. Tjimuku et al
  5. Hicks & Wu
  6. Zhang et al

تحصیلات مادر نیز با کمال‌گرایی رابطه مستقیم و با استرس والدگری رابطه معکوس دارد؛ به این معنا که مادران با تحصیلات بالاتر احتمالاً به دلیل انتظارات بیشتر از خود کمال‌گرایی بیشتری نشان می‌دهند (Carmo et al., 2021)، اما با تکیه بر مهارت‌های حل مسئله و دسترسی به منابع آموزشی، استرس کمتری را گزارش می‌کنند (Cheng et al., 2018; Graziano et al., 2010). همچنین، سن مادر و سن کودک هر دو با استرس والدگری ارتباط معکوس دارند؛ به این صورت که مادران مسن‌تر که تجربه بیشتری دارند و مادران کودکان بزرگ‌تر که نیاز به مراقبت کمتری دارند، استرس کمتری را تجربه می‌کنند (Fujita et al., 2023; Jadva et al., 2022). با این حال، جنسیت کودک تأثیر معنی‌داری بر این متغیرها نداشت. این یافته‌ها نشان‌دهنده پیچیدگی روابط بین عوامل زمینه‌ای و متغیرهای روان‌شناختی است و لزوم توجه به این عوامل در تحلیل نتایج است.

با توجه به نتایج این مطالعه، طراحی و اجرای مداخلات روان‌شناختی هدفمند برای ارتقای سرمایه روان‌شناختی در مادران، به‌ویژه مادران دارای سطوح بالای کمال‌گرایی، ضروری به‌نظر می‌رسد. این مداخلات می‌توانند بر مؤلفه‌هایی همچون خودکارآمدی و تاب‌آوری تمرکز کنند و از طریق آموزش مهارت‌های مدیریت استرس و تنظیم شناختی، سطح کمال‌گرایی ناسازگارانه را کاهش دهند. به‌عنوان نمونه، برگزاری کارگاه‌های ذهن‌آگاهی، آموزش شناختی-رفتاری و تمرین‌های خودشفقت‌ورزی می‌تواند به کاهش انتظارات غیرواقع‌بینانه مادران از خود و فرزندانشان بیانجامد. همچنین، با توجه به تأثیرپذیری بیشتر برخی گروه‌ها (نظیر مادران دارای فرزندان بیشتر یا سطح تحصیلات بالاتر)، طراحی مداخلاتی متناسب با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مختلف می‌تواند اثربخشی برنامه‌ها را افزایش دهد. یافته‌های این پژوهش همچنین می‌تواند برای سیاست‌گذاران حوزه سلامت روان و آموزش خانواده، مبنایی جهت تدوین برنامه‌های پیشگیرانه و مداخلاتی باشد که با تمرکز بر منابع روان‌شناختی درونی، به بهبود تجربه والدگری و ارتقای سلامت روان خانواده‌ها منتهی شود. افزون بر آن، به لحاظ نظری، این مطالعه با روشن ساختن نقش میانجی‌گر کمال‌گرایی ناسازگارانه، چارچوب مفهومی منسجمی

برای تبیین سازوکارهای روان‌شناختی مؤثر بر استرس والدگری فراهم آورده و می‌تواند زمینه‌ساز توسعه ابزارهای سنجش و مداخلات دقیق‌تری در حوزه فرزندپروری باشد.

با وجود یافته‌های مهم این پژوهش، محدودیت‌هایی نیز وجود دارد که باید در تفسیر نتایج مدنظر قرار گیرد. نخست، در این مطالعه، سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک منبع درونی نسبتاً پایدار فرض شد و تأثیر متغیرهای موقعیتی یا زمینه‌ای مانند حمایت اجتماعی یا تغییرات زندگی بر آن بررسی نشد. دوم، به‌منظور همگن‌سازی نمونه، حجم نمونه کاهش یافت و تنها مادران متأهل از قشر اجتماعی-اقتصادی متوسط و ساکن مناطق شهری مورد مطالعه قرار گرفتند که این می‌تواند تعمیم‌پذیری نتایج به سایر گروه‌ها را محدود کند. سوم، این پژوهش صرفاً بر مادران متمرکز بود و نقش پدران در این روابط نادیده گرفته شد، درحالی‌که پدران نیز نقشی اساسی در پویایی خانواده دارند. لذا پیشنهاد می‌شود تحقیقات آینده با در نظر گرفتن نقش هر دو والد، نمونه‌های متنوع‌تر از نظر اجتماعی-اقتصادی و جغرافیایی و همچنین عوامل موقعیتی، به بررسی جامع‌تری از این موضوع بپردازند.

در نهایت، این مطالعه نشان داد سرمایه روان‌شناختی از طریق کاهش کمال‌گرایی ناسازگارانه، نقش مهمی در کاهش استرس والدگری ایفا می‌کند و بر اهمیت تقویت این منابع درونی از طریق مداخلات عملی تأکید دارد. با وجود محدودیت‌های ذکر شده، یافته‌های این پژوهش می‌توانند مبنایی برای تحقیقات آینده باشند و راهکارهای نوینی برای ارتقای کیفیت زندگی والدین و بهبود فرآیند فرزندپروری ارائه دهند. این نتایج نه تنها به درک بهتر عوامل روان‌شناختی مؤثر بر والدگری کمک می‌کنند، بلکه زمینه‌ساز توسعه رویکردهای عملی برای حمایت از خانواده‌ها در جوامع مدرن هستند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

قدردانی

با سپاس و قدردانی از تمامی مادران دانش‌آموزان شهرستان جلفا که با مشارکت ارزشمند خود در این پژوهش، با صرف وقت و دقت به پرسش‌های تحقیق پاسخ دادند و زمینه پیش‌برد اهداف علمی این مطالعه را فراهم ساختند. همچنین از مدیران، کارشناسان و کارکنان آموزش و پرورش شهرستان جلفا که در فرایند اجرای پژوهش همکاری و همراهی صمیمانه‌ای داشتند، تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

- اخوان عبیری، فاطمه، شعیری، محمدرضا. و غلامی فشارکی، محمد. (۱۳۹۸). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فراست (FMPS). *روان‌شناسی و روان‌پزشکی* شناخت، ۶(۱)، ۸۷-۱۰۶.
<http://dx.doi.org/10.29252/shenakht.6.1.87>
- اشرف‌زاده، توحید. و شیخ‌علیزاده، سیاوش. (۱۴۰۲). تبیین علی کمال‌گرایی دختران بر اساس صفات تاریک شخصیت، خودارزشمندی مشروط و خودکارآمدی تحصیلی. *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، ۲۱(۲)، ۱۷۸-۱۵۱.
<https://doi.org/10.22051/jwsp.2023.41294.2664>
- بهادری خسروشاهی، جعفر، هاشمی نصرت‌آباد، تورج. و باباپور خیرالدین، جلیل. (۱۳۹۱). رابطه سرمایه روان‌شناختی با سرمایه اجتماعی دانشجویان دانشگاه تبریز. *پژوهش و سلامت*، ۲(۱)، ۶۳.
<http://jrh.gmu.ac.ir/article-1-72-en.html>
- شیرزادی، پرستو، فرامرزی، سالار، قاسمی، مسلم. و شفیعی، میثم. (۱۳۹۳). بررسی روایی و اعتبار فرم کوتاه شاخص استرس فرزندپروری (PSI-SF). *رویش روان‌شناسی*، ۳(۴)، ۹۱-۱۱۰.
<http://frooyesh.ir/article-1-54-fa.html>
- نظری، الهام، ساعد، امید، فروغی، علی‌اکبر. و خاکپور، ساحل. (۱۴۰۲). اثربخشی درمان‌شناختی رفتاری گروهی بر کمال‌گرایی: یک کارآزمایی بالینی. *روان‌پرستاری*، ۱۱(۶)، ۵۱-۶۰.
<https://doi.org/10.3390/bs14100888>
- Akhavan Abiri, F., Shairi, M. R., & Gholami Fesharaki, M. (2019). The investigation of psychometric properties of Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS). *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 6(1), 87-106. <https://doi.org/10.29252/shenakht.6.1.87> (In Persian)
- Al Eid, N. A., Alshehri, S. M., & Arnout, B. A. (2024). The predictability of stress coping strategies and psychological capital on the psychological well-being of autistic spectrum children's mothers in the kingdom of Saudi Arabia. *Behavioral Sciences*, 14(12), 1235. <https://doi.org/10.3390/bs14121235>
- Archer, R. P., & Baum, L. J. (2016). Forensic uses of clinical assessment instruments. In K. Heilbrun (Ed.), *APA Handbook of Psychology and*

- Juvenile Justice* (pp. 425–443). *American Psychological Association*.
<https://doi.org/10.1037/14643-020>
- Ashrafzade, T., & Sheikhalizadeh, S. (2023). Causal explanation of girls perfectionism based on the dark traits of personality, contingent self-worth and academic self-efficacy. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 21(2), 151–178.
<https://doi.org/10.22051/jwsp.2023.41294.2664> (In Persian)
- Bahadori Khosroshah, J., Hashemi Nosratabad, T., & Babapour Kheirodin, J. (2012). The relationship of psychological capital with social capital among students. *Journal of Research and Health*, 2(1), 63–71. (In Persian)
- Barroso, N. E., Hungerford, G. M., Garcia, D., Graziano, P. A., & Bagner, D. M. (2016). Psychometric properties of the Parenting Stress Index-Short Form (PSI-SF) in a high-risk sample of mothers and their infants. *Psychol Assess*, 28(10), 1331–1335. <https://doi.org/10.1037/pas0000257>
- Berthelon, M., Contreras, D., Kruger, D., & Palma, M. I. (2020). Harsh parenting during early childhood and child development. *Economics & Human Biology*, 36, 100831. <https://doi.org/10.1016/j.ehb.2019.100831>
- Carmo, C., Oliveira, D., Brás, M., & Faísca, L. (2021). The influence of parental perfectionism and parenting styles on child perfectionism. *Children (Basel)*, 8(9). <https://doi.org/10.3390/children8090777>
- Cheng, F., Wang, Y., Zhao, J., & Wu, X. (2018). Mothers' negative emotional expression and preschoolers' negative emotional regulation strategies in Beijing, China: The moderating effect of maternal educational attainment. *Child Abuse & Neglect*, 84, 74–81.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.07.018>
- Chiracu, A., Cosma, G. A., Stepan, A. R., Cosma, M. A., Corlaci, I., Călugăru, E. D. C., Voinea, F., Zăvăleanu, M., Burileanu, H. A., & Avramescu, T. (2023). Psychological capital, quality of life, and well-being in mother caregivers of individuals with down syndrome. *Front Psychol*, 14, 1145104. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1145104>
- Deffaa, M., Weis, M., & Trommsdorff, G. (2020). The role of maternal parenting for children's behavior regulation in environments of risk. *Front Psychol*, 11, 2159. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02159>
- Derella, O. J., Burke, J. D., Stepp, S. D., & Hipwell, A. E. (2020). Reciprocity in undesirable parent-child behavior? verbal aggression, corporal punishment, and girls' oppositional defiant symptoms. *J Clin Child Adolesc Psychol*, 49(3), 420–433.
<https://doi.org/10.1080/15374416.2019.1603109>

- Dimaggio, G., Lysaker, P. H., Calarco, T., Pedone, R., Marsigli, N., Riccardi, I., Sabatelli, B., Carcione, A., & Paviglianiti, A. (2015). Perfectionism and personality disorders as predictors of symptoms and interpersonal problems. *American Journal of Psychotherapy*, 69(3), 317–330. <https://doi.org/10.1176/appi.psychotherapy.2015.69.3.317>
- Fang, Y., Luo, J., Boele, M., Windhorst, D., van Grieken, A., & Raat, H. (2024). Parent, child, and situational factors associated with parenting stress: a systematic review. *Eur Child Adolesc Psychiatry*, 33(6), 1687–1705. <https://doi.org/10.1007/s00787-022-02027-1>
- Fedewa, B. A., Burns, L. R., & Gomez, A. A. (2005). Positive and negative perfectionism and the shame/guilt distinction: Adaptive and maladaptive characteristics. *Personality and Individual Differences*, 38(7), 1609–1619. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.09.026>
- Ferrari, M., Ciarrochi, J., Yap, K., Sahdra, B., & Hayes, S. C. (2022). Embracing the complexity of our inner worlds: Understanding the dynamics of self-compassion and self-criticism. *Mindfulness*, 13(7), 1652–1661. <https://doi.org/10.1007/s12671-022-01897-5>
- Folkman, S. (2013). Stress: Appraisal and coping. In M. D. Gellman & J. R. Turner (Eds.), *Encyclopedia of Behavioral Medicine* (pp. 1913–1915). New York : Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-1005-9_215
- Fredriksen, E., von Soest, T., Smith, L., & Moe, V. (2019). Parenting stress plays a mediating role in the prediction of early child development from both parents' perinatal depressive symptoms. *J Abnorm Child Psychol*, 47(1), 149–164. <https://doi.org/10.1007/s10802-018-0428-4>
- Fujita, M., Sugai, T., & Yoshioka, S. I. (2023). Factors influencing parenting stress in the mothers of infants and the effects of artwork production. *Yonago Acta Med*, 66(1), 159–170. <https://doi.org/10.33160/yam.2023.02.020>
- Graziano, P. A., Keane, S. P., & Calkins, S. D. (2010). Maternal behavior and children's early emotion regulation skills differentially predict development of children's reactive control and later effortful control. *Infant Child Dev*, 19(4), 333–353. <https://doi.org/10.1002/icd.670>
- Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39(3), 281–291. <https://doi.org/10.1017/s0048577201393198>
- Hair, J., & Alamer, A. (2022). Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) in second language and education research: Guidelines using an applied example. *Research Methods in Applied Linguistics*, 100027. <https://doi.org/10.1016/j.rmal.2022.100027>
- Halty Carmona, M., Salanova, M., & Schaufeli, W. B. (2022). The strengthening starts at home: Parent–child relationships, psychological

- capital, and academic performance – A longitudinal mediation analysis. *Current Psychology*, 41(12), 8986–8997. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00898-8>
- Hattangadi, N., Cost, K. T., Birken, C. S., Borkhoff, C. M., Maguire, J. L., Szatmari, P., & Charach, A. (2020). Parenting stress during infancy is a risk factor for mental health problems in 3-year-old children. *BMC Public Health*, 20(1), 1726. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09861-5>
- Hazan-Liran, B. (2024). The contribution of psychological capital and parental age to job satisfaction: A comparison of parents of children with autism spectrum disorder and parents of typically developing children. *Frontiers in Education*, 9. <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1354732>
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (2002). Perfectionism and stress processes in psychopathology. In *Perfectionism: Theory, Research, and Treatment*. (pp. 255–284). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10458-011>
- Hicks, R. E., & Wu, F. M. Y. (2015). Psychological capital as mediator between adaptive perfectionism and academic procrastination. *GSTF Journal of Psychology (JPsych)*, 2(1), 6. <https://doi.org/10.7603/s40790-015-0006-y>
- Hosokawa, R., & Katsura, T. (2018). Role of parenting style in children's behavioral problems through the transition from preschool to elementary school according to gender in Japan. *Int J Environ Res Public Health*, 16(1). <https://doi.org/10.3390/ijerph16010021>
- Hu, X., Han, Z. R., Bai, L., & Gao, M. M. (2019). The mediating role of parenting stress in the relations between parental emotion regulation and parenting behaviors in Chinese families of children with autism spectrum disorders: A dyadic analysis. *J Autism Dev Disord*, 49(10), 3983–3998. <https://doi.org/10.1007/s10803-019-04103-z>
- Jadva, V., Lyons, J., Imrie, S., & Golombok, S. (2022). An exploration of parental age in relation to parents' psychological health, child adjustment and experiences of being an older parent in families formed through egg donation. *Reprod Biomed Online*, 45(2), 401–409. <https://doi.org/10.1016/j.rbmo.2022.03.029>
- Kotha, S. B. (2022). Prevalence and risk factors of early childhood caries in the Middle East region: A systematic review. *J Popul Ther Clin Pharmacol*, 29(3), 43–57. <https://doi.org/10.47750/jptcp.2022.937>
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance

- and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60(3), 541–572. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- Luthans, F., & Youssef-Morgan, C. M. (2017). Psychological capital: An evidence-based positive approach. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4(4), 339–366. <https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-032516-113324>
- Martucci, M., Castellano Visaggi, M., Di Iorio, G., Vacca, M., Zaccaria, V., Ardizzone, I., & Lombardo, C. (2023). Perfectionistic children and their parents: Is there room for an intergenerational transmission? A study of a clinical sample of Italian children and their parents. *Children*, 10(3), 460. <https://doi.org/10.3390/children10030460>
- Menon, I., Nagarajappa, R., Ramesh, G., & Tak, M. (2013). Parental stress as a predictor of early childhood caries among preschool children in India. *Int J Paediatr Dent*, 23(3), 160–165. <https://doi.org/10.1111/j.1365-263X.2012.01238.x>
- Mousavi, S. F., Dehshiri, G., Asghari, M., & Parastanpoor, M. (2025). Perfectionism and burnout in parents of visually impaired Offspring: The mediating role of parenting conflict and resilient coping. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 0(0), 0145482X251319329. <https://doi.org/10.1177/0145482x251319329>
- Nazari, E., Saed, O., Foroughi, A., & Khakpoor, S. (2024). Effectiveness of group cognitive behavioral therapy on perfectionism: A randomized clinical trial. *Journal of Nursing Education*, 11(6), 51–60. <https://doi.org/10.22034/ijpn.11.6.7> (In Persian)
- Păsăreanu, C. R., Dobrea, A., Florea, I. S., & Predescu, E. (2023). Parental stress and child mental health: A network analysis of Romanian parents. *Current Psychology*, 42(28), 24275–24287. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03520-1>
- Petren, R. E., Garneau-Rosner, C. L., & Yildirim, E. D. (2018). Union stability among mothers and stepfathers: Contributions of stepfathers and biological fathers. *J Fam Psychol*, 32(8), 1142–1151. <https://doi.org/10.1037/fam0000482>
- Preston, A., Rew, L., & Young, C. C. (2023). A systematic scoping review of psychological capital related to mental health in youth. *The Journal of School Nursing*, 39(1), 72–86. <https://doi.org/10.1177/10598405211060415>
- Qian, G., Mei, J., Tian, L., & Dou, G. (2021). Assessing Mothers' Parenting Stress: Differences Between One- and Two-Child Families in China. *Frontiers in Psychology*, 11 - 2020. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.609715>

- Ramadhanti, A., Putra, R. P., & Rizky, D. A. (2023). Does parenting style affect adolescent empathy? A study on high school students. *Jurnal Ilmiah Ilmu Terapan Universitas Jambi*, 7(1), 38–47. <https://doi.org/10.22437/jiituj.v7i1.26627>
- Raudasoja, M., Sorkkila, M., & Aunola, K. (2023). Self-esteem, socially prescribed perfectionism, and parental burnout. *Journal of Child and Family Studies*, 32(4), 1113–1120. <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02324-y>
- Rollè, L., Prino, L., Sechi, C., Vismara, L., Neri, E., Polizzi, C., Trovato, A., Volpi, B., Molgora, S., Fenaroli, V., Ierardi, E., Ferro, V., Lucarelli, L., Agostini, F., Tambelli, R., Saita, E., Riva Crugnola, C., & Brustia, P. (2017). Parenting stress, mental health, dyadic adjustment: A structural equation model. *Frontiers in Psychology*, 8, 1–10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00839>
- Sarshar, Z., Eskafi-Noghani, M., & Mohammadpour, H. (2019). Relationship between psychological capital and perfectionism among female high school students in the city of Gonabad. *Journal of Research and Health*, 9(7), 633–638. <https://doi.org/10.32598/jrh.1368.2>
- Schoenbaum, M., Kessler, R. C., Gilman, S. E., Colpe, L. J., Heeringa, S. G., Stein, M. B., Ursano, R. J., & Cox, K. L. (2014). Predictors of suicide and accident death in the Army Study to Assess Risk and Resilience in Servicemembers (Army STARRS). *JAMA Psychiatry*, 71(5), 493–503. <https://doi.org/10.1001/jamapsychiatry.2013.4417>
- Seligman, M. E., Parks, A. C., & Steen, T. (2004). A balanced psychology and a full life. *Philosophical transactions of the Royal Society of London. Series B, Biological Sciences*, 359(1449), 1379–1381. <https://doi.org/10.1098/rstb.2004.1513>
- Shirzadi, P., Framarzi, S., Ghasemi, M., & Shafiee, M. (2015). Investigating validity and reliability of parenting stress index – short form among fathers of normal child under 7 years old. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*, 3(4), 91–110. (In Persian)
- Sypher, I., Hyde, L. W., Peckins, M. K., Waller, R., Klump, K., & Alexandra Burt, S. (2019). Effects of parenting and community violence on aggression-related social goals: a monozygotic twin differences study. *Journal of Abnorm Child Psychol*, 47(6), 1001–1012. <https://doi.org/10.1007/s10802-018-0506-7>
- Tjimuku, M., Olusegun, A. S., & and Kaisara, G. (2025). Emotional intelligence and psychological capital at work: A systematic literature

review and directions for future research. *Cogent Social Sciences*, 11(1), 2443559. <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2443559>

Woodfin, V., Binder, P. E., & Molde, H. (2020). The psychometric properties of the frost multidimensional perfectionism scale- brief. *Front Psychol*, 7(11), 1860. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01860>

Zhang, F., Xu, X., Peng, W., & Guo, C. (2024). Educational expectations and academic persistence among rural adolescents: The protective role of high self-esteem. *Behavioral Sciences (Basel)*, 14(10), 888. <https://doi.org/10.3390/bs14100888>.

© 2025 Alzahra University, Tehran, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

نویسندگان

pari.nikan@yahoo.com

پریا پیرنیاکان

فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی از دانشگاه تهران، پژوهشگر و متخصص مشاوره خانواده.

javaheri.m@ut.ac.ir

دکتر عباس جواهری

استادیار گروه مشاوره دانشگاه تهران دارای چندین مقاله در حوزه مسائل و آسیب‌های اجتماعی و خانواده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی